

Лукіна Л.М.

УРОКИ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ

1

КЛАС

Трудове навчання

УДК 317.381
ББК 37.279я73
Л84

Рецензенти:

Урсу Н.О.,

доктор мистецтвознавства, професор кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Березіна І.В.,

магістр образотворчого мистецтва, кандидат архітектури, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва і реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Лукіна Л.М.

Л84 Уроки трудового навчання. 1 клас/Людмила Лукіна – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2014. – 76 с.

ISBN 978-966-682-357-4

У посібнику подано розгорнуті конспекти уроків з навчального курсу «Трудове навчання» для 1 класу за альбомом Н.Ф. Копитіної «Умілі ручки. 1 клас» укладеним відповідно до нової навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (наказ від 12 вересня 2011 р. №1050), Державного стандарту початкової загальної освіти (постанова від 20 квітня 2011 р. №462). Різноманітні методи і прийоми роботи, запропоновані у посібнику, спрямовані на розвиток творчих здібностей учнів, художнього смаку, формування елементарних навичок дизайну.

Для вчителів трудового навчання та початкових класів, студентів педагогічних навчальних закладів.

**УДК 371.381
ББК 37.27я73**

ISBN 978-966-682-357-4

© Лукіна Л.М., 2014;
© Абетка, 2014.

УРОК 1

ТЕМА. ВСТУП. МІСЦЕ ПРАЦІ ТА ПРОФЕСІЇ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ. ПРАВИЛА ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО МІСЦЯ НА УРОЦІ

I семестр	
Дата	_____
Клас	_____

Мета. Ознайомити учнів з основними напрямками трудової діяльності людини (природа, обслуговування себе й інших людей, інформаційні знаки, техніка, художні образи) і видами праці (розумова, фізична, художня); вчити орієнтуватися в зображеннях людей різних професій; формувати вміння раціонально організувати робоче місце для трудової діяльності.

Обладнання: таблиці з праці, малюнки і плакати із зображеннями людей різних професій, альбом для учнів 1 класу «Умілі ручки» (автор Копитіна Н.Ф.), с. 3.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Дзвоник всім нам дав наказ: Плине час хай недаремно.
До роботи швидше в клас! За столи усі сідаймо
Біля парти станем чемно – І урок наш починаймо.

II. Повідомлення теми і мети уроку.

III. Формування нових знань і умінь.

1. Бесіда за змістом плакатів і таблиць.

Праця – основа людського життя. Мільйони людей різних професій щодня виходять на роботу, щоб будувати красиві будинки, лікувати людей, створювати прекрасну музику, зводити мости, збирати врожаї.

– Якби людина не працювала, чи було б наше життя таким прекрасним і повноцінним?

– Як ви розумієте прислів'я: «Землю сонце красить, а людину – праця»?

Учитель показує таблиці і плакати із зображеннями людей різних професій. Пропонує учням розгадати загадки.

Прокидається він рано
І пече нам хліб духмяний,
Бублики і пиріжки,
Пряники й медівники. (Пекар)

Хто одягу шие всім –
І дорослим, і малим,
Дружить з голкою й тканиною,
Строчить швейною машиною. (Швачка)

Хто людей з біди рятує,
І хвороби всі лікує,
Призначає процедури
І таблетки, і мікстури? (Лікар)

Літаком керує вправно,
Коли навіть в небі хмарно,
Посміхається з висот
Найхоробріший ... (Пілот)

В трубах дірочки лагає,
В них несправність виправляє.
Труб і кранів чудо-технік –
Добрий дядечко ... (Сантехнік)

Отже, щоб жити, люди повинні працювати. Тому, здобуваючи знання у школі, вищих навчальних закладах, кожен замислюється над тим, яку професію обере в майбутньому.

– Ким працюють ваші батьки?

– Ким ви мрієте стати?

2. Ознайомлення учнів з правилами організації робочого місця.

Ось і ми з вами на уроках трудового навчання будемо вчитися працювати. А для цього нам знадобляться різноманітні матеріали та інструменти.

– Як ви думаєте, які?

Для того, щоб інструменти не губилися, навчимося правильно організовувати робоче місце.

Отож, запам'ятайте! Матеріали та інструменти розкладають на робочому місці в зоні півкола, окресленого витягнутою рукою: ті, що використовуються – ближче до вас, решту – далі. З правого боку викладають ті матеріали, якими користуються правою рукою, ліворуч ті, які зручніше брати лівою рукою. Усе зайве зі столу прибирають.

3. Ознайомлення учнів з правилами безпечної праці.

Дуже важливо також дотримуватися правил безпеки праці: перед початком роботи потрібно приготувати своє робоче місце; переходити на друге робоче місце без дозволу вчителя забороняється; коли вчитель звертається до всіх учнів – вони мають припинити роботу й уважно вислухати зауваження, інструктаж; перевірити справність інструментів особистого користування, наявність матеріалів; роботу розпочинати лише з дозволу вчителя; не можна працювати несправним і тупим інструментом; використовувати інструмент слід лише за призначенням; після роботи прибрати своє робоче місце.

IV. Фізхвилинка.

Раз! – підняли руки вгору.

Два! – нагнутися додолу.

Не згинайте, діти, ноги,

Не торкайтеся підлоги.

– Три-чотири! – прямо стати,

Будем знову починати.

V. Практична робота.

Ознайомлення з альбомом для учнів 1 класу «Умілі ручки» (автор Копитіна Н.Ф.).

Гра «Хто ким працює» за малюнком на с. 3. Учитель називає професію, діти знаходять відповідну людину на зображенні. Називають інструменти та машини, якими людина працює, описують спецодяг, якщо він є.

VI. Підсумок уроку.

Щоб в житті щасливим бути,

Треба добре потрудитись.

Головне – себе збагнути

Й наполегливо учитись.

Щоб усе на світі вміти,

Треба волю гартувати.

Пізнавати, все хотіти,

Раз почав, то не кидати,

А завершити успішно,

Бо кінець вінчає діло.

Бо ж завжди буває смішно,

Хто береться дуже сміло,

А не вміє завершити

І кидати свою роботу.

То ж, як хочеш добре жити,

Потрудися аж до поту.

Н. Красоткіна

УРОК 2

ТЕМА. ПАПІР. ВИДИ І ВЛАСТИВОСТІ ПАПЕРУ. ВИГОТОВЛЕННЯ ЗАКЛАДКИ

I семестр	
Дата	_____
Клас	_____

Мета. За допомогою дослідів і спостережень ознайомити учнів з властивостями паперу; створити закладку за зразком, малюнками та власним задумом; пробуджувати інтерес до творчої праці.

Обладнання: таблиці з праці, папір (картон, газетний, офсетний, гофрований, глянцевий та ін.), ножиці, клей, альбом «Умілі ручки. 1 клас», с. 4, 5; лупа для кожної групи учнів.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

Пролунав уже дзвінок,
Починається урок.
На уроці не дрймай –
Гарно слухай, пам'ятай!

II. Повідомлення теми і мети уроку.

III. Формування нових знань і умінь.

1. Історія виникнення паперу.

Існує легенда, що давним-давно в Китаї жив один чоловік, звали його Цай Лунь. Сидів він у своєму садку і спостерігав за осами. Вони відгризали малесенькі шматочки деревини, розмочували їх слиною і ліпили з цього свої гнізда.

Зацікавився Цай Лунь таким виробом і вирішив спробувати зробити все так, як це робили оси. Подрібнив деревину, намочив, додав шматочки тканини, розклав на рівній поверхні й висушив на сонці. Так вийшов аркуш паперу.

2. Дослідницька робота.

Групи учнів отримують набори зразків паперу і за допомогою лупи по черзі їх розглядають. Розкладають папір від найтовщого до найтоншого. Мочать його у воді, розривають, згинають, ріжуть, зминають. Роблять висновки.

3. Закріплення отриманих знань.

Усі властивості паперу, які ви назвали, правильні. Хочу лише звернути вашу увагу на те, що виявлені вами волокна – це рослинні частки, бо папір виготовляють з дерев різних порід. А в деревині є речовина, яка називається целюлоза. Чим більше її в рослині, тим кращий буде папір.

4. Гра «Відгадай на дотик».

Я вам даю листок паперу, а ви із заплющеними очима спробуєте відгадати, який це папір. Можна згинати, рвати, м'яти його.

Для гри учитель викликає 3-4 учнів.

IV. Фізхвилинка.

Раз, два – руки в боки,
Три, чотири – два підскоки,
П'ять, шість – нахились,
Сім, вісім – розпрямись,
Дев'ять, десять – всі присіли,
І за парти тихо сіли.

V. Практична робота.

1. Створення проблемної ситуації.

Учитель пропонує учням відгадати загадку.

Дуже я потрібна всім –
І дорослим, і малим.
Всіх я розуму учу,
А сама завжди мовчу. (*Книга*)

Життя без книги уявити собі неможливо. Книга відкриває захоплюючий невідомий світ, розповідає про щось неймовірне або звичайне. Її читають, перегортають, повертаюся до прочитаних сторінок. А щоб швидше це зробити, користуються невеличкими помічниками.

- Хто ці помічники?
- Чим вони корисні?
- З чого їх можна виготовити?

2. Ознайомлення з правилами користування ножицями та клеєм за таблицями з праці.

Правила користування ножицями:

- Ножиці повинні мати заокруглені кінці.
- Кладіть ножиці так, щоб вони не виступали за край робочого місця.
- У процесі різання уважно стежте за розміткою.
- Ріжучи, повертайте папір, а не ножиці.
- Не розмахуйте ножицями, не підходьте надто близько до того, хто ними працює.
- Після роботи тримайте ножиці закритими.
- Передавайте ножиці закритими, кільцями вперед.

Правила користування клеєм:

- Клей треба наносити пензликом від середини до країв.
- Під деталі, на які наносите клей, підкладайте папір.
- Великі деталі намащуйте клеєм по краях, малі – повністю.
- Залишки клею витріть серветкою, руки та пензлик ретельно вимийте.

3. Виготовлення виробу – закладки для книжки (с. 5 альбому).

Для роботи підготуйте кольоровий папір, ножиці, клей, атласні стрічки.

- Відріжте смужку кольорового паперу.
- Зігніть її навпіл.
- Всередину вставте дві атласні стрічки. Вони мають бути довші за паперову смужку і виступати з обох кінців.
- Склейте половинки смужки.
- Прикрасьте закладку квітами з кольорового паперу або квадратами з нарізаної атласної стрічки.

VI. Підсумок уроку.

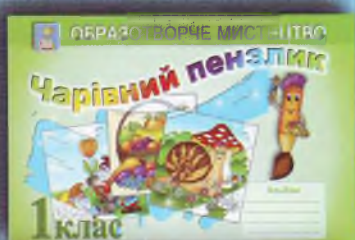
Закріплення властивостей паперу за с. 4 альбому.

Завдання: дізнатися в батьків, як і де виготовляють сучасний папір.

ЗМІСТ

УРОК 1. Вступне заняття. «Місце праці та професії в житті людини»	3
УРОК 2. Види і властивості паперу. Виготовлення закладки.	5
УРОК 3. Рвання паперу. Аплікація «Осінній пейзаж»	7
УРОК 4. Нанесення і копіювання зображення на папір за допомогою шаблону і трафарету.....	9
УРОК 5. Різання паперу ножицями. Аплікація «Краб».....	11
УРОК 6. Симетричні форми. Аплікація «Метелик».....	13
Урок 7. Згинання та складання паперу. Виготовлення з паперу собачки у техніці оригамі.....	15
Урок 8. Виготовлення поросятка з паперу	17
Урок 9. Аплікація з паперу. Натюрморт.....	19
Урок 10. Аплікація з паперу. Пейзаж.....	21
Урок 11. Аплікація з паперу. Казкова сюжетна композиція.....	23
Урок 12. Комбінована аплікація «Черепашка мандрівниця»	25
Урок 13. Робота з природними матеріалами. Аплікації з природних форм.....	27
Урок 14. Аплікація із осіннього листа «Зайчик-побігайчик».....	29
Урок 15. Створення композиції за мотивами казки «Колобок»	31
Урок 16. Ялинкові прикраси та іграшки. Виготовлення ялинкової гірлянди.....	33
Урок 17. Новорічна прикраса з зірочками.	35
Урок 18. Виготовлення різдвяної листівки	37
Урок 19. Виготовлення з пластиліну ягід та фруктів.....	39
Урок 20. Ліплення овочів	41
Урок 21. Виготовлення виробів із пластиліну на площині «Фантастична істота»	43
Урок 22. Ліплення «Трое поросят»	45
Урок 23. Самообслуговування. Призначення одягу.....	47
Урок 24. Правила догляду за одягом	49
Урок 25. Поділ одягу та взуття відповідно до сезону.	51
Урок 26. Зав'язування шнурків	53
Урок 27. Виготовлення листівки до 8 Березня	55
Урок 28. Аплікаційні писанки	57
Урок 29. Виготовлення диво-дерева з паперу	59
Урок 30. Конструювання літака	61
Урок 31. Пазли з листівок	63
Урок 32. Макет акваріума. Колективна робота	65
Урок 33. Плетіння килимка.....	67
Урок 34. Конструювання квіткової композиції	69
Урок 35. Конструювання вітальної листівки.....	71

Видавництво "АБЕТКА" пропонує Вашій увазі комплект видань:

32300, Хмельницька обл., м. Кам'янець-Подільський,
вул. Князів-Коріатовичів, 9а; а/с 111;
тел.: (03849) 2-73-84;
моб.: 0984253404, 0501931724, 0682058554, 0673808375;
e-mail: abetka2006@yandex.ru; <http://www.abetka.in.ua>